

(фінансового ринку) за період, у якому здійснюється (проводиться) обов'язкове проведення аудиту фінансової звітності.

Отже, на нашу думку, питання політики аудиту, його ролі як системи незалежного фінансового контролю, потрібно розглядати не окремо, а в контексті із дослідженням та аналізом здійснення регуляторної реформи фінансового ринку.

Література:

1. Про аудиторську діяльність: закон України від 22 квітня 1993 р. N 3125-XII // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.liga.net>
2. Про аудиторську діяльність: закон України від 22 квітня 1993 р. N 3125-XII (у редакції Закону України від 14 вересня 2006 р. N 140-V) // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.liga.net>
3. GREEN PAPER Політика аудиту: уроки кризи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.bakertillyukraine.com/media/GREEN%20PAPER_Audit%20Policy_ua.pdf

УДК 657

Мельничук І.В.,

к.е.н., викладач кафедри обліку у виробничій сфері,
Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ В ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В ПРОЦЕСІ АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності є актуальним, оскільки як інвесторам, так і управлінцям необхідно приймати відповідні управлінські рішення. Однак стан інформаційного забезпечення за цим видом діяльності є незадовільним - лише деякі дані знаходять відображення в системі бухгалтерської документації та фінансової звітності.

Відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку підприємство відокремлює операційну, фінансову й інвестиційну діяльності та відображає в системі бухгалтерського обліку відповідні облікові потоки щодо капітальних витрат, витрат на виробництво та збут продукції, фінансових витрат і доходів. Інноваційна діяльність не визнається як відокремлена сфера в обліку. Інноваційні процеси на підприємстві пов'язанні з усіма сферами діяльності і це ускладнює аналітичні процедури щодо збору інформації про інноваційні витрати, інноваційні доходи та фінансові результати від впровадження нововведень у сферу створення, виробництва та використання.

Створення інформаційної бази для аналізу починається з групування інформації у первинних документів, які є підставою відображення відповідних

сум на рахунках обліку. Далі шляхом систематизації та накопичення у відповідних облікових регістрах бухгалтерського обліку формується інформація про фактичні дані інноваційних процесів на підприємстві із зазначенням їх потоків покриття витрат періодів.

Висновок щодо наявності інвестиційно-інноваційної діяльності на підприємстві можна скласти на основі аналізу форми №1 «Баланс», а саме через структуру та динаміку таких показників як залишкова вартість основних засобів та нематеріальних активів на початок та кінець звітних періодів (рядки 010, 030), вартість незавершеного будівництва (рядок 020), довгострокові кредити банків (рядок 440), цільове фінансування та забезпечення (рядок 430). Ці дані формують попереднє уявлення про інвестиційні потоки, які мають зв'язок з виконанням інвестиційно-інноваційних проектів та програм.

Дані щодо динаміки виручки, собівартості та фінансових результатів господарської діяльності в цілому, та її окремих сегментів зокрема, на певний період часу та в порівнянні з минулим періодом, відображені у формі № 2 «Звіт про фінансові результати» (рядки 010,035,040,050,055,100,105,170,175, 220,225). Однак не можливо точно визначити приналежність даних показників до інноваційної діяльності, не використовуючи дані бізнес-проекту, та скласти висновки щодо впливу інновацій на зміну цих показників. Так, в структурі виручки підприємства можуть об'єднуватись дані щодо реалізації як інноваційної продукції, так і її аналога, вже не кажучи про виокремлення інноваційної продукції в розрізі окремих інноваційних проектів. Відтак, необхідно інформацію уточнювати в річному звіті до фінансової звітності, а також у відповідних бухгалтерських записках, довідках, розшифровках до визначення загальних показників виручки по підприємств у цілому та за інноваційними видами продукції зокрема.

Не мають інформаційної цінності щодо аналізу інноваційної діяльності й інші форми звітності: № 3 «Звіт про рух грошових коштів», №4 «Звіт про власний капітал» та № 5 «Примітки до річної фінансової звітності». За даними форми № 3 можна визначити загальні тенденції щодо надходження та використання грошових потоків в розрізі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, які взаємопов'язані з інноваційними процесами на підприємстві, однак стверджувати приналежність цих потоків до інноваційних витрат та доходів лише на основі цих показників не можна. Інноваційна діяльність пов'язана з капітальними інвестиціями, які пов'язані з придбанням основних засобів інноваційного спрямування та нематеріальних активів (ноу-хау, промислові зразки, патенти), витратами на створення знань (витрати на дослідження та розробку), виробничими витратами та витратами на збут (операційні витрати) і доходами від реалізації інновацій (дохід (виручка) від реалізації продукції).

Отже, показники фінансової звітності, які визначають стандарти

бухгалтерського обліку, дають можливість:

- отримати попередній висновок про наявність інноваційних проектів на підприємстві;

- сформулювати рішення щодо можливості фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційних проектів та програм, тобто джерел фінансування інноваційних витрат і наявність відповідної технічної бази підприємства для впровадження інноваційних змін;

- виявити форми інвестиційної діяльності, які існують на підприємстві;

- показати зміни у динаміці виробництва та збуту продукції підприємства в порівнянні з попереднім періодом.

Таким чином, для проведення аналізу інноваційних проектів і програм мало керуватись загальними економічними показниками фінансової звітності, структура оцінки та розкриття інформації щодо інноваційної діяльності повинна базуватись на деталізації й аналітичній оцінці похідних від загальних бухгалтерських показників, що характеризують наявність на підприємстві інноваційних процесів.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» – Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (15.10.2012 р.);

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» – Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (15.10.2012 р.);

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» – Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (15.10.2012 р.).

УДК 658.59

Микитюк П.П.,

д.е.н., професор кафедри менеджменту
організацій та інноваційного підприємництва,
Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

На нашу думку, комплексний аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства має охоплювати п'ять етапів аналізу, функціонально пов'язаних між собою (рис. 1).